

GAZETA WARSZAWSKA

W SOBOTĘ DNIA 26. LIPCA ROKU 1788.

Z Warszawy dnia 26. Lipca.
 Podług Raportu Xiążęcia *de Cobourg* Generała Kawaleryi *Austryackiej*, z Obozu pod *Rukzin* dnia 29. Czerwca datowanego, część Wojska *Rossyjskiego*, pod Komendą *Feldmarszałka de Romanzof* zostającego, zaczęło przeprować się przez *Dniestr*; to jest, będący pod Komendą *Generała d'Elmpt* przeprowowali się przy *Soroka*; a pod *Generałem Kamiński* przy *Kaskowze*; za ktoremi nastąpi samo Korpus Armii, ktorem *Kommanderue* sam w osobie swej pomieniony *Feldmarszałek*, y obróci swój *Marz* ku *Multanom*.

Podług tegoż Raportu, *General Rossyjski* *Hrabia de Sottikow*, d. 28.

Czerwca, przeprowiwszy się z swym *Wojskiem* przez *Dniestr*, nazajutrz przybliżył się aż ku *Darabban*, mając dnia 1. tego *Miesiąca Lipca* bliżej ieszcze podstąpić pod *Chocim*.

Z *Sztokolmu* d. 1. *Lipca*. *Nota* *Grafa d'Oxenstierna*, *Konsyliarza* *Stanu Szwedzkiego*, na rozkaz *Króla*, *Korpułowi Dyplomatycznemu* rozdana, w tych słowach była napisana.

„ Kiedy *Król* *Imć Szwedzki*, troskliwy o utrzymanie dobrej harmonii z swoimi *Sąsiadami*, niczego nieuchybił względem zachowania iey y z *Dworem Rossyjskim*, wtedy właśnie, nie bez zadumienia poglądać musiał na wrazenie słabe, które *Sentymenta* czyniły w *Ministrze Potencyi* namienionej od *Miesiący* kilka, z krokami swoimi takie nawet *Mowy* kotarzącym, iż

zdawały się jeszcze na sobie nosić cechę owego Systemu niezgody, od Poprzedników jego utrzy-
mywanej, y stałe od nich rozszerzonej.

Król chciał jeszcze za Illuzya to poczy-
tać, y życzył sobie, aby wątpić mógł o usilo-
waniach lożonych od Ministra *Rofyjskiego*, wzglę-
dem wprawienia *Szwedzkich* Nacyi, w tenże błąd,
który podczas Anarchii ją był uwiódł, końcem
na nowo rozszerzenia na łonie Państwa, starego
niezgody Ducha, którego Niebo y starania Kró-
la Jmci, szczęśliwie wytepić potrafiły; aż poki
Graf *de Rafumowski*, przez *Notę* swoją pod d.
18. wizełką Królowi Jmci w tey mierze wątpli-
wość odjął.

Na fundamentie zapewnienia o przyjaźni
dla Króla, o czym *Nota* jest napelniona, Mini-
ster ten, śmiał jeszcze do innych udawać się
Osob, prócz do samego tylko Króla. Udaie się
on do wszystkich tych, którzy do Admiinstracyi
wchodzą, y do samego Narodu, dla zape-
wnienia go o Sentymentach swojej Monarchini,
y o uczciłności, które ona bieżę w spokoy-
ności Narodowej.

Ponieważ *Szwecya*, winna tę spokoyność,
jedynie tylko własnej swojej zgodzie y iedności,
przeto Król z największym zadumieniem poglądać
musiał na Deklaracyę w tych wyrazach ułożoną,
gdzie iawnie postrzegł Politykę y Mowy Poprze-
dników Ministra tego, którzy nieprzełaiąc na
rozstawianiu niezgody między Poddanemi Króla,
zyczyli jeszcze inne Powagi opponować Władze
Prawnej, y Prawidła Kraiu nadwerężyć, wzy-
wając ku wsparciu swojego oświadczenia tych
za świadków, których forma krajowego Rządu
niemoże uznawać.

Król Jmć, nadaremnie usilowałby koia-
rzyć z iednej strony zapewnienie Przyjaźni Im-
peratorowej *Rofyjskiej*, odezwanieniem się do
Poddanych *Szwedzkich* z drugiej strony. Mini-
ster każdy, który ma zlecenie oznaynić o Sen-
timentach swojego Pana, powinien ie samemu
tylko Monarce, przy którym jest akkredytowa-
ny opowiedzieć. Inna Powaga każda, ma być ie-
mu obca, każdy świadek inlzy, jest mu niepotrze-
bny.

Ta ustawa katecznie w używaniu trwa
po wszystkich Gabinetach *Europejskich*, y nigdy
nieprzełaiano konformować się do prawidła tego,
chyba, inflnuacyami chytremi zmierzając do
miełzania rzeczy w *Szwecyi* tak, iak przedtym,
do skłocenia z gruntu wszystkiego, y do podnie-
sienia na nowo tey ściany, która dzieliła nie-
gdys Naród od Monarchy.

Ponieważ Król tym sposobem na naykli-
wszym honoru swojego mieyscu zoszał obrażo-

ny, y niepostrzega już Mowy Ministrom przy-
zwioitey u Grafa *de Rafumowsky*, który miał zle-
cenie dotąd donieść o przyjacielskich Sentymen-
tach Imperatorowej; a niemogąc także Król
Jmć imaginować sobie, żeby wyrazi, Maxymoni
Szwecyi tak przeciwne, czyniące rozdział między
Królem y Narodem, które każdego Poddanego
winnymby uczyniły, być miały iemu przepisane,
woli Król Jmć przypisać ie szczegulnymi Mini-
stra *Rofyjskiego* Sentymentom, które on już dał
poznac dostatecznie, aniżeli rozkazowi Dworu
iego.

Tym czasem, Król Jmć, z powodu rze-
czy zasłzłych, po deklaracyach sprzeciwiających-
się rownie uszczęśliwieniu Kraiu, iak y prawom
y winnemu respektowi Króla, niemogąc uzna-
wać daley Grafa *de Rafumowsky* w Charakterze
Ministra; musi nalegać o iego odiazd z *Szwecyi*;
a swoiemu Ministrowi przy Dworze *Rofyjskim*,
odpowiedź na inne Punkta komunikowane w
Nocie już powierzył.

Jawnny atak honoru Króla, przez Grafa
de Rafumowsky, do tey Monarchę przywiódł rez-
zolucyi, iż musiał uczynić rozdział z tą Osobą,
którą Król Jmć szczegulną swoją iaskawością
uczcił. Widząc zaś Król Jmć siebie do kroku tego,
nie bez żalu, być przynaglonym; ślarsł się na
fundamencie dawniejszey swojej zyczliwosci,
nieoddzielne w tym razie przykości ulżyć przez
starania podjęte względem odiazdu Grafa *de Ra-
fumowsky*, y przez atencya, która będzie iemu
okazana, tak względem czasu, iak y względem
wygody na drodze y przeprawie do *Peterz-
burga*.

Wydano rozkaz, ażeby żaden
Officer, który wyraźnie na to ko-
menderowany nie jest, bez wy-
rażnego pozwolenia, otrzymanego
od Króla Jmci, nie ważył się uda-
wać do Armii.

Z *Gazety Peterzburzskiej*. Z *Cara-
shoho Seta* dnia 29. Czerwca. Odnie-
iakięgo czasu dochodziły nas wie-
domości, o Armowaniu się Króla
Jmci *Szwedzkiego*, tak na lądzie, iak
y na Morzu; ale ponieważ z na-
lszey strony naymnieyszego powo-
du do tego nie dano, przeto nie-
mogliśmy się spodziewać żadnych

S U P L E M E N T

DO GAZETY WARSZAWSKIEY

W SOBOTE DZIA 26. LIPCA ROKU 1788.

Reszta Gazety Wiedeńskiej d. 9. Lip: Od szczególnych Komend należących do Korpusu Woyska Xiążęcia *de Lichtenstein* wiadomość doszła, że dnia 21. Czerwca, Turcy w liczbie 100. ludzi Jazdy, zostawili iefzcze 400. swoich w rezerwie, pomknęli się ku *Szwincza* do Reduty nad rzeką *Glina* od naszych osadzoney; ale iak nasi z harmaty zaczęli dawać ognia do nich, y 2. konie im zabili, tak Turcy przez *Mullyewacz* cofnęli się.

Dnia 22. Czerwca, inna Komenda nasza spotkawszy w lesie przy *Czetin* Partya Nieprzyjaciół, ucierała się z niemi przez czas nieiaki; przy której okazyi, zabito z naszey strony 1. człowieka, y 4. raniono, a z strony *Turkow* 3. zabitych legło, y raniono więcej.

Dnia 25. Czerwca przy rekognoskowaniu Nieprzyjaciela od Pułkownika *Peiachevich* przedsięwziętym, 200. *Turkow* kryjomo czatowało na jednę *Pikieta* naszą od 59. ludzi, wyflaną ku *Kladuscha*; ale *Pikieta* nasza wkrótce to postrzegłszy, strzelała na trwogę, y z woyna cofnęła się; przez co poruszono także *Turkow* w *Kladuscha*; którzy z 2. harmat bez utanku dawali ognia. Dopiero nasz Pułkownik Komendzie w *Szwincza* stojący, z innemi blisko naydującemi się *Pocztami*, maszerować kazał aż do rzeki *Glina* *Pikieta* na sukurs, y daley *Obersztleytnanta* wyśłał z całą *Dywizyą* przez rzekę *Glina*, który *Turkow* z tamedznego *Czartaku* rugowawszy, zewsząd Nieprzyjaciela do ucieczki przymusiwszy, spalił *Czartak*, y przez rzekę *Glina* nazad się przeprawił. Nasi mieli 1. zabitego, y 1. ranionego; *Turkow* zaś 9. zabitych, y wielu ranionych naliczono.

Do *Feldmarszałka Leytnanta Fabris*, dnia 25. Czerwca wiadomość doszła od Pułkownika *Horvath*, że wspomniony Pułkownik dnia 19. podczas marszu z *Petruskan* do *Adjud*, od 3.000. *Turkow* zewszystkich stron był atakowany, y że Nieprzyjaciel, pó uporeczywey utarczce, z stratą 300. ludzi zabitych, y kilkuset ranionych, do ucieczki został przymuszony. Z naszey strony Pułkownik *Horvath* donosi, tym czaśem, że *Kapitan Waida* zginął, y 35. ludzi *Piechoty*; 18. *Huzarów*, y kilku *Woluntaryuszów* niedorachowali się nasi.

Z *Gazety Wiedeńskiej d. 11. Lip:* Xiążę *de Lichtenstein* z Obozu przy *Czerowyan* donosi pod dniem 1. Lipca, że Turcy dnia 25. Czerwca znowu tentowali wpaść na miejsce *Szwincza* y *Skraczel*. Nieprzyjaciel, podług Raportu naszego *Obersztleytnanta Baialics* z *Siroka Kika*, do 700. głów

rachowany, dwoma kolumnami przyciągnął. Wyflane Patrole nasze od 100. głów, które od przewyższającej liczby Nieprzyjaciół odparte były, nie mogły zabiedz przeprowadzeniu się *Turków* przez rzekę *Glina*; przeto Oberstleytnant *Baialics*, partjami w tamtey okolicy stojące Dywizye nasze, w sam ielsezce czas do kupy zebrał tak, że Nieprzyjacielska kolumna jedna dążąca ku *Szwincza*, zaraz musiała się cofnąć, y złączyć się z kolumną drugą. Po złączeniu, stanęły te dwie kolumny na górze, z kąd z małej firzelby y z hakownic nieprzerwanie dawały do naszych ognia.

Lecz iak tylko Oberstleytnant *Baialics* dywizyiki naszego Woyska z dwoma harmatami zupełnie miał już przy sobie, tak zaraz nastąpił atak ze trzech stron z tak potężnym ogniem z harmat y muszkietów, iż zmieszano *Turków*, y do uciezki aż do Zamku *Kladuś* przymuszono.

Tym przypadkiem, *Turecki* Garnizon w *Kladuś* potrwożony rozumiał, że mogłby nastąpić atak od nas, czynił przeto zaraz dyspozycye do obrony. Wszakże nasi w owej okolicy spalili tylko dobrze budowany *Turecki* *Czartak*, y nazad wrocili się.

Przy tey Akcyi, 25. *Turków* częścią zabitych na placu legło, częścią z znaczną liczbą ranionych, od Nieprzyjaciela uprowadzono. Z naszej strony 8. zabito, y raniono 7. ludzi.

Ponieważ upał y susza nieustają, tak, że przez rzekę *Unna*, barzo łatwo przejść można, przeto dnia 30. Czerwca około 40. Nieprzyjacielskiej Jazdy, kilka razy przez *Unna* przeszło, z których Pikiety nasze na miejscu zaraz zrabowały 5. ludzi, y dwa konie w zdobyczy zachwyciły; poczymi reszta iak nayspieszniej cofnęła się.

Dnia 1. Lipca, Nieprzyjaciel po południu zaraz, znowu zaczął dawać ognia z harmat przez kilka godzin do czoła naszego Mostu, wszakże bez żadnego uszkodzenia, y żadnych dalszych skutków.

Z *Rzymu* d. 1. Lip; Z zadziwieniem Ludu *Rzymskiego*, niebyło w *Wilią SS. Apostołow Piotra y Pawła* prezentowana *Chinea*, czyli zwykłe *Homagium* imieniem Króla *Neapolitańskiego* z Królestw *Oboitey Sycylii*. Tegoż samego dnia dowiedziano się o postanowieniu na Radzie *Królewskiej*, ażeby się już więcej niepoddawać pod ten Akt, który tam mają za upokarzający.

Taka *gnowacya*, niemogła niedotykać *Oyca S.* który po pierwszych tegoż Święta *Nieszporach*, y o teyże godzinie, o którey podobług zwyczaju powinna była odprawiać się rzeczona Ceremonia, miał z Tronu wyborną y poważną *Przemowę* do *S. Kollegium*, y do zgromadzonego tamże ludu, w którey wynurzywszy swe zadziwienie nad taką nowością, oświadczył się, że podczas ostatniego *Traktowania* z pomienionym *Dworem*, nietylko żadney przyczyny do tego nie dano, ale owszem wszelka od *Oyca S.* użyta była powolność dla ułożenia różnic w kwestyi zostających, między któremi, niemiało nigdy miejsca oddawanie *Uroczyście* tegoż *Homagium*, iako od tylu *Wieków* statecznie y spokojnie zachowywane, oraz od samego *dzisiejszego* Króla w ten czas przyrzeczone, gdy prosił y otrzymał *gn*

weſtyturę od ś. p. *Klementa XIII.* na pomienione Królestwa. Przy końcu ſwey Przemowy *Ociec S.* obiecał upomnieć po *Oycowſku* Króla *Neapolitańskiego*, y pobudzić iego Pobożność y Sumnienie do wypełnienia tey ku *Stolicy S. Piotra* powinności, do której zachowania, uroczyſtą obietnicą niegdy obowiązał ſię.

Nazaiutrz, w dzień *SS. Apostołów*, gdy *Ociec S.* odśpiewał *Mszę Wielką* Papięskim Obrządkiem, złożył *Fiscale di Roma* w ręku *Jęgo Świętobliwości*, imieniem *Kamery Apostolskiej*, Uroczyſtą Proteſtacyą, przeciwko takiej *Jnnowacyi*, która niepowinna zadać najmnieyszey uymy *Prawom Stolicy Świętey*.

Z Londynu d. 1. Lipca. Tuteyſze Publiczne Piſmo *Morning - Poſt* mówi, iż jeſt rzecz pewna, y że toż Piſmo jeſt autoryzowane ogłoſcić, iż poſſano z *Carogrodu* do *Sztokolmu* dzieſięć wielkich beczek monety ſrebrney.

Z Berlina d. 8. Lipca. Negocyacye naſzego Gabinetu z Dworami *Londyńskim* y *Sztokolmskim*, barzo żywo idą; zwiſzcza za powrotem Króla *Jmci Pruskiego*; który to powrót, nadzwyczajnie był ſpieſzny.

Z Sztokolmu d. 4. Lipca. Król *Jmć* w naypożądańszym zdrowiu ſtaął już na brzegach *Finlandyi*. Mówią tu, że *J. P. Engelſtrom* Konſyliarz Kancellaryi, będzie nominowany Poſlem do *Warszawy*, gdzie od dawnego czasu Dwór Naſz nie miał Miniſtra

Z Kopenhagi d. 8. Lip. Dano teraz rozkaz na ſwieże uzbroienie 6. Okrętów Liniowych, y 6. Fregat. Dla Okrętów już uzbroionych, przybyło tu w Piątek y Sobotę 3,000. Maytków z *Norwegii* Okrętami Kupieckimi.

Z Helfingöer d. 8. Lipca. Trzy Okręty Liniowe *Roſſyjskie* od 100. harmat każdy, z trzema przewozowemi okrętami, które ſą pod komen-dą Kontr-Admirala *Dessen*, ſtoią niedaleko *Dragöe* przy *Wyspie Amack*. Kontr-Admiral *de Dassen* ſpotkał Flotę od 15. Okrętów Woiennych *Szwedzkich*, y miał ją dłużej niż przez 24. godziny na oku. Flota *Szwedzka* domagała ſię, żeby ją witał Kontr-Admiral namieniony; lecz ten wzbraniał ſię to uczynić. Potym zaś, gdy mu donieſiono, że *Xiąże Sudermanit* na *Flocie* ſzayduie ſię, zatym na przywitanie *Xiążęcia*, jako krewnego Imperatorowey *Jeymci*, 13. razy kazał dać ognia z harmat; na które witanie, z ſtrony *Szwedzkiej* wyſtrzeniem z harmat ośm razy odpowiedziano.

Z Liſtu z Paryża d. 30. Czerw: Prezydencyi y Konſyliarze *Paryskiego* Parlamentu, którzy powiękſzey części roziechali ſię, odebrali ordynans powrocenia do *Paryża*.

od Króla Jmci *Szwedzkiego*, przeciwko sobie Nieprzyjacielskich kroków. Alić iedną razą uwiadomieni iesteśmy, że Król Jmć *Szwedzki*, nazwemu Ministrowi przy swoim Dworze będącemu Grałowi *Rassumowski*, rozkazał wyiechać z *Sztokolmu*, zaczym Imperatorowa Jeymość, widziała być siebie przynaglona, równym sposobem postąpienia z Ministrem *Szwedzkim* *Baronem de Nolckien*, y z powodu tego, kazała mu oznaymć, że Ministerium iego przy Jey Dworze ustaie, y ażeby w przeciągu takiegoż czasu wyiechał z *Peterzburga*, iakowiy Grałowi *Rassumowskiemu* od Króla *Szwedzkiego* do wyiechania z *Sztokolmu* determinowany został.

Nadto ieszcze, tenże Król Jmć *Szwedzki*, niedótrzymanie swoiey wiary, y Nieprzyjacielskie Sentymenta, widocznie iuż okazał, gdy bez uczynienia Zażaleń, y bez poprzedzonéy Deklaracyi Woyny, Granice Państwa Naszego napadłszy, we Szrodę dnia 21. Czerwca Granieczną Komorę Celną przy *Neuschllo*t położoną, z Officyalistami do niej należącemi, tudzież Okręt z Prowiantami y innemi rzeczami nalożowany opanował, a potom z swoim Woyskiem pod *Neuschllo*t ruszywszy, tameczny Zamek obległ; przy którey okazji, zabito iednego Officera y dwóch Żołnierzy, którzy bez broni w małym statku płynęli po swą Kommandę dla przeprowadzenia oney.

Z powodu takiej niespodzia-

ney napaści tegoż nowego Nieprzyjaciela Króla *Szwedzkiego*, y My z strony Naszey także wydaliśmy Ordynanse, rozpoczęcia Woiennych Czynności, tak na Morzu, iak na lądzie, ku odparciu Onego.

Z *Listu z Sztokolmu d. 1. Lipca*. Eskadra Galerowa, która do *Finlandyi* popłynęła, składa się z 28. dużych Galer, z których prawie każda, ma 22. pary wiosłow, y prowadzi 26. harmat. Szefem Eskadry tey, iest Pułkownik y Kawaler *Echrenbill*, Przednią Straż prowadzi Oberstleytnant *Fries*, y tylną Straż, Oberstleytnant *de Rosenstein*. Z tą Eskadrą złączy się ieszcze 28. tak nazwanych *Eslinger*, czyli Szalup zbroynnych, z których każda ma po 10. par wiosłow, y 8. harmat, nierachuiąc Szalupy do rekognoskowania, y 28. mnieyszych y niezbroynnych Szalup. Galera Szefowska, zowie się *Mieczowy Order*.

Już świeże znowu Reymenta wladzono w *Carlskrona* na Okręty, iak y w Północnych Portach, które wszystkie do *Finlandyi* transportuią, y skoro cała tam zbierze się Moc lądowa, tedy Potęga ta wyniesie Armią przynaymniey od 30. tysięcy ludzi.

Stoi tu z rozkazu naywyższego Bat Królewski *Ludwika Ulrika* na pogotowiu dla zawiezienia przeszłego *Rossyjsko* - Cesarzkiego Posła Grała *de Rassumowsky* z swoim Dworem y ruchomościami do *Peterzburga*; tym czasem niewiadomo, czy

wspomniony Graf zechce go użyć do wyjazdu swego. Czas iemu do wyjazdu wyznaczony był naprzód w przeciągu dni 8. ale słychać, że Król Jmć, na iego rekwizycya, pozwolił czekać mu na przybycie Kurjera od swiego Dworu.

Z *Wiednia d. 2. Lipca.* Do Cesarza Jmci przybiegł *Francuski* Kurjer z *Carogrodu*, ktorego przywiezione listy, naszego Monarchę w barzo dobry miały wprawić humor. Kurjer ten, w podarunku otrzymał 500. *Dukatow.*

Cesarz przy *Semlinie* y daley, na sześćdziesiąt kilka stundni dla Armii wykopać kazał. Wszystkie kobiety podeyrzane, z Obozu precz wywieziono.

Z *Tryestu d. 27. Czerwi.* Dnia 19. tego Miesiąca, Arcy-Xiąże *Franciszek* tu przyjechał, mając przy sobie *Grafa de Kinski*, y *Adjutanta Rollin.* Dnia 20. oglądał potyczkę na Morzu, od trzech Cesarzkich Okretów Woiennych, dla niego sporządzoną. Dziś przez *Laybach, Neustädtl,* y *Carlstadt*, powrócił do Armii.

Z *Metz d. 26. Czerwca.* Dnia 22. tego Miesiąca, *P. Blanchard*; 31. powietrzną podróż odprawił z Balonem swoim, tą razą w kompanii z *Madame de Tüermanns.* Szczęśliwie oboje o pultory mili od *Metz* (zabawili na powietrzu godzinę całą) spuścili się na dół. Dziś tenże *P. Blanchard* pojechał do *Brunswicku*, gdzie dnia 10. *Sierpnia*, iak

ptak z skrzydłami wzbić się chce na powietrze.

Z *Listu z Londynu dnia 1. Lipca.* *Francuski* Posel na swoje zapytanie o treści Traktatu odpornego między *Anglią* y *Prusami* zawartego, miał odebrać odpowiedź następującą. Ze wspomniony Traktat żadney Potencyi nie powinien dać okazyi do suspicyi iakiey, który iedynie jest zawarty końcem utrzymania pokoju dla Poddanych obu dwu Monarchów, y odwrócenia nieszczęśliwości Woyny, y że ów Traktat, po Ratyfikacyi, Mocarstwom *Europejskim* ma być komunikowany.

W Wiekui terażnieyszym w zakłady tak obfitym, pewny *Irlandczyk* poszedłszy o zakład, cały swoy majątek y wszystkie nieruchome dobra swoje stawil, że w przeciągu 14. Miesiący, odprawi podróż do *Jerusalem*, y nazad powróci znowu do *Irlandyi*, zabawiwszy się przez pewny determinowany czas w owym Mieście Świętym. Jeżeli zaś szczęśliwie powróci ztamtąd, tedy ci, z któremi się założył, we dwoie tyle, ile wynosi iego zakład, powinni mu zapłacić.

Z *Listu z Paryża d. 30. Czerwca.* Traktat odporny między *Anglią* y *Prusami* w *Lee* podpisany, sprawil tu u nas uwagę wielką, y głoszą tu o nowych Przymierzach y Skojarzeniach, w które nasz Dwor dla tey przyczyny z innemi Mocarstwami wchodzić usiluje.